

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-530/19 – 1

Zaak C-530/19

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

11 juli 2019

Verwijzende rechter:

Oberster Gerichtshof (Oostenrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

17 juni 2019

Verweerster, geïntimeerde in hoger beroep en appellante in Rekurs:

NM als curator in het faillissement van NIKI Luftfahrt GmbH

eiseres, appellante in hoger beroep en geïntimeerde in Rekurs:

ON

Het Oberste Gerichtshof (hoogste rechterlijke instantie, Oostenrijk) heeft als rechter in Rekurs [OMISSIS] in de zaak van eiseres ON, Guttaring (Oostenrijk), [OMISSIS] tegen gedaagde NM, advocaat, Wenen (Oostenrijk) [OMISSIS], als curator in het faillissement van NIKI Luftfahrt GmbH, inzake erkenning van schuldvorderingen [OMISSIS], betaling van 18.916,51 EUR plus rente en kosten en verklaring voor recht [OMISSIS], in de beroepsprocedure [OMISSIS] van gedaagde tegen de beslissing van 14 februari 2019 van het Oberlandesgericht Wien (hoogste rechterlijke instantie van een deelstaat, Wenen, Oostenrijk) als rechter in tweede aanleg, [OMISSIS] waarbij het vonnis van het Landesgericht Korneuburg (rechter in eerste aanleg, Korneuburg, Oostenrijk) van 21 november 2018 [OMISSIS] naar aanleiding van het hoger beroep van eiser is vernietigd en de zaak voor verdere behandeling en nieuwe uitspraak naar de rechter in eerste aanleg is terugverwezen, tijdens een gesloten zitting de volgende [Or. 2]

beslissing

gegeven:

NL

I Het Hof van Justitie wordt krachtens artikel 267 VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Is een luchtvaartmaatschappij die op grond van artikel 5, lid 1, onder b), van verordening (EG) nr. 261/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 295/91, bijstand als bedoeld in artikel 9, lid 1, onder b) moet bieden, op grond van deze verordening aansprakelijk voor schade die een passagier heeft geleden wegens letsel dat is veroorzaakt door nalatigheid van personeel van een hotelaccommodatie die door de luchtvaartmaatschappij ter beschikking is gesteld?

2. Indien de eerste vraag ontkennend wordt beantwoord:

Bepert de verplichting van de luchtvaartmaatschappij als bedoeld in artikel 9, lid 1, onder b), van verordening nr. 261/2004 zich ertoe voor de passagier een hotel te regelen en de kosten van deze accommodatie op zich te nemen of is de luchtvaartmaatschappij de accommodatie als zodanig verschuldigd?

II. De behandeling van de zaak wordt overeenkomstig § 90a, lid 1, GOG (Oostenrijkse wet op de rechterlijke organisatie) geschorst tot de prejudiciële beslissing.

Motivering:

A. Feiten

Gedaagde is advocaat en faillissementscurator van een Oostenrijkse luchtvaartmaatschappij. Deze luchtvaartmaatschappij moest voor de in Oostenrijk woonachtige eiseres [Or. 3] op grond van een overeenkomst over een all-in reis een vlucht van Mallorca naar Wenen uitvoeren. Wegens de annulering van deze vlucht vond een omboeking naar de avond van de volgende dag plaats. Om die reden moest de luchtvaartmaatschappij overeenkomstig artikel 5, lid 1, onder b), juncto artikel 9, lid 1, onder b), van verordening nr. 261/2004 een hotelaccommodatie aanbieden. Zij heeft aan deze verplichting voldaan door eiseres in een plaatselijk hotel onder te brengen.

Eiseres is aangewezen op een rolstoel. De volgende dag heeft zij met haar echtgenoot, die de rolstoel duwde, een wandeling gemaakt. Bij terugkeer naar het hotel bleef de rolstoel met de voorwielen in een scheur in het asfalt van de weg steken. Eiseres viel naar voren uit de rolstoel en raakte ernstig gewond.

B. Argumenten en conclusies van de partijen

Eiseres vordert schadevergoeding. Ten eerste verlangt zij dat haar vordering tot schadevergoeding, die zij in de faillissementsprocedure heeft ingediend maar door de gedaagde curator wordt betwist, als schuldvordering wordt erkend. Ten tweede verzoekt zij om veroordeling van de curator tot betaling in het geval van een andere tenuitvoerlegging van de dekkingsaanspraak jegens de aansprakelijkheidsverzekering van de luchtvaartmaatschappij. Zij voert aan dat het ongeval zich op het terrein van het hotel heeft voorgedaan en het personeel van de hotelexploitant nalatig heeft gehandeld, omdat de scheur in de weg niet door hen is gerepareerd of anderszins is beveiligd.

Gedaagde betoogt dat op grond van verordening nr. 261/2004 noch op grond van nationaal recht sprake is van aansprakelijkheid van de luchtvaartmaatschappij voor nalatigheid van het personeel van de hotelexploitant. Veeleer staat de verordening aan een dergelijke aansprakelijkheid in de weg, daar de [Or. 4] verplichtingen van de luchtvaartmaatschappij zich beperken tot het aanbieden van een accommodatie. Een aansprakelijkheid die is gebaseerd op nationaal recht zou de waarborgverplichting van de luchtvaartmaatschappij te boven gaan. Overigens zou het hotelpersoneel niet nalatig hebben gehandeld; eiseres moet aantonen dat de scheur zich op het terrein van hotel bevond en niet was beveiligd.

C. Verloop van de procedure tot nu toe

De rechter in eerste aanleg heeft de vordering afgewezen. Eiseres kan aan verordening nr. 261/2004 geen rechten ontleen, omdat de luchtvaartmaatschappij enkel verplicht was om voor een accommodatie te zorgen; een aansprakelijkheid voor gevolgschade op grond van vermeende nalatigheid van hotelpersoneel ontstaat hierdoor niet. Ook nationaal recht biedt geen grondslag voor een aanspraak, daar tussen eiseres en de luchtvaartmaatschappij geen verbintenis op grond van een overeenkomst bestond en op niet-contractueel gebied slechts een beperkte aansprakelijkheid voor personeel geldt; dienaangaande heeft eiseres geen aannemelijke argumenten aangevoerd. Op grond van deze rechtsopvatting heeft de rechter in eerste aanleg niet vastgesteld of het ongeval zich daadwerkelijk op het hotelterrein heeft voorgedaan en of het hotelpersoneel nalatig was.

De rechter in tweede aanleg heeft deze uitspraak vernietigd en de zaak ter verdere afdoening en voor een nieuwe uitspraak naar de rechter in eerste aanleg terugverwezen.

De luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert was in dit specifieke geval verplicht tot verzorging als bedoeld in artikel 9, lid 1, onder b), van verordening nr. 261/2004. Indien zij deze verplichting niet was nagekomen, had zij aan eiseres een passende en redelijke compensatie voor de daardoor veroorzaakte kosten moeten betalen. Dit [Or. 5] recht vloeit ten gevolge van de niet-nakoming voort uit nationaal recht dat op grond van artikel 12 van verordening nr. 261/2004 naast deze verordening van toepassing is. Hetzelfde moet gelden voor het in deze zaak

vermeende geval van gebrekkige nakoming door de hotelexploitant (dan wel diens personeel) die handelde in opdracht van de luchtvaartmaatschappij. Ook een dergelijke gebrekkige nakoming vormt de grondslag voor een aanspraak naar nationaal recht, op grond waarvan de luchtvaartmaatschappij naar Oostenrijks recht aansprakelijk is voor nalatigheid van het hotelpersoneel. Aangezien de rechter in eerste aanleg op grond van zijn andere rechtsopvatting niets heeft vastgesteld over de nadere omstandigheden van het ongeval, moet de bestreden uitspraak worden vernietigd en de rechter in eerste aanleg de verdere afdoening worden gelast.

Het Oberste Gerichtshof moet beslissen over het Rekurs van gedaagde dat strekt tot bekrachtiging van de uitspraak van de rechter in eerste aanleg, waarin de vordering was afgewezen. De luchtvaartmaatschappij zou zijn verplichtingen overeenkomstig artikel 9 van verordening nr. 261/2004 zijn nagekomen door het gratis beschikbaar stellen van een hotelaccommodatie. De toepassing van nationaal recht gebaseerd op artikel 12 van verordening nr. 261/2004 mag niet ertoe leiden dat dientengevolge aan de luchtvaartmaatschappij verdergaande verplichtingen worden opgelegd. Dit vloeit echter wel voort uit de opvatting van de rechter in tweede aanleg, daar de luchtvaartmaatschappij ter voorkoming van aansprakelijkheid de door haar aangeboden hotelaccommodatie zou moeten inspecteren. Hiervan afgezien treffen de uiteenzettingen van de rechter in tweede aanleg over het Oostenrijkse recht tevens om meer gedetailleerde redenen geen doel.

D. Juridische grondslagen

1. De verplichting van de luchtvaartmaatschappij tot het verlenen van bijstand vloeit voort uit de volgende bepalingen van *verordening (EG) nr. 261/2004 [Or. 6] van het Europees Parlement en de Raad van 11 februari 2004 tot vaststelling van gemeenschappelijke regels inzake compensatie en bijstand aan luchtreizigers bij instapweigering en annulering of langdurige vertraging van vluchten en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 295/91:*

„Artikel 5: Annulering

1. In geval van annulering van een vlucht: [OMISSIS]

b) wordt de betrokken passagiers door de luchtvaartmaatschappij die de vlucht uitvoert bijstand geboden [OMISSIS] in het geval van een andere vlucht die naar redelijke verwachting ten vroegste daags na de geplande vertrektijd van de geannuleerde vlucht zal vertrekken, als bedoeld in artikel 9, lid 1, onder b), en artikel 9, lid 1, onder c).

Artikel 9: Recht op verzorging

1. Wanneer naar dit artikel wordt verwezen, krijgen de passagiers gratis:

- a) [OMISSIS]
- b) *hotelaccommodatie in gevallen*
 - *waarin een verblijf van één of meer nachten noodzakelijk wordt, of*
 - *waarin een langer verblijf noodzakelijk wordt dan het door de passagier geplande verblijf;”*

[OMISSIS]

2. Artikel 12, lid 1, van verordening nr. 261/2004 bepaalt als volgt:

„Artikel 12: Verdere compensatie

1. Deze verordening is van toepassing onverminderd de rechten van een passagier op verdere compensatie. De uit hoofde van deze verordening toegekende compensatie kan op eventuele verdere compensatie in mindering worden gebracht. ” [Or. 7]

3. § 1313a, van het Allgemeine Bürgerliche Gesetzbuch (Oostenrijks burgerlijk wetboek; hierna: „ABGB”) luidt als volgt:

„Degene die jegens een ander tot nakoming is verplicht, is aansprakelijk voor de tekortkoming in de nakoming van zijn wettelijk vertegenwoordiger en de personen van wiens diensten hij voor de nakoming gebruik maakt, zoals voor zijn eigen tekortkoming. ”

E. Motivering van de verwijzing

1. Ten aanzien van de eerste prejudiciële vraag

1.1. Uit de bewoordingen van verordening nr. 261/2004 blijkt op het eerste gezicht enkel de verplichting van de luchtvaartmaatschappij om, in het geval van het tweede alternatief als bedoeld in artikel 5, lid 1, onder b), gratis hotelaccommodatie aan te bieden. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft echter geoordeeld dat de niet-nakoming van deze verplichting leidt tot een recht op compensatie van de passagier, die niet als „compensatie” in de zin van artikel 12 van verordening nr. 261/2004 kan worden beschouwd (arrest van 13 oktober 2011, Sousa Rodriguez, C-83/10, EU:C:2011:652, punten 43 e.v.). De vergoeding mag niet hoger zijn dan het bedrag dat, gelet op de bijzondere omstandigheden van elk geval, noodzakelijk, passend en redelijk blijkt om het verzuim van de luchtvaartmaatschappij om de verzorging voor haar rekening te nemen, goed te maken (arrest van 31 januari 2013, C-12/11, McDonagh, EU:C:2013:43, punt 51).

1.2. Volgens de Senat [Oberste Gerichtshof] blijkt uit de uiteenzettingen van het Hof onmiskenbaar dat het hierbij gaat om een recht dat direct op de verordening is gebaseerd. Daarom is het niet noodzakelijk om op de grondslagen van het nationale recht terug te grijpen (overeenkomstig de veruit meest voorkomende opvatting in de recente Duitstalige doctrine [OMISSIS] [**Or. 8**] [OMISSIS]).

1.3. Indien de niet-nakoming van de verplichting tot verzorging direct op grond van de verordening tot een recht op compensatie van de passagier leidt, is niet uitgesloten dat een gebrekkige nakoming op dezelfde wijze wordt behandeld. Om die reden zou kunnen worden aangenomen dat een luchtvaartmaatschappij die een hotelaccommodatie moet aanbieden, direct op grond van de verordening voor een gebrekkige nakoming door het door hem geregelde hotel moet opkomen.

1.4. Tegen deze opvatting pleit echter dat de compensatie wegens niet-nakoming (zie punt 1.1.) als equivalent van een niet-uitgevoerde prestatie dient te worden beschouwd. Dientengevolge ligt een direct op de verordening gegrond (secundair) recht voor de hand, ook omdat anders de niet-nakoming van het primaire recht op Unierechtelijk niveau niet wordt gesanctioneerd. Daarentegen gaat het in geval van een gebrekkige nakoming om de compensatie van schade die hoger is dan de kosten voor de hotelaccommodatie en daarom volgens het systeem van de verordening onder artikel 12 van deze verordening vallen. De desbetreffende aanspraken zouden dan – behalve bij toepasselijkheid van een internationaal verdrag – volgens het toepasselijke nationale recht moeten worden beoordeeld. [**Or. 9**]

1.5. Het is echter niet uitgesloten dat het Hof – bijvoorbeeld met het doel om uniforme voorwaarden vast te leggen voor luchtvaartmaatschappijen die in de Unie hun bedrijf uitoefenen (overweging 4 van verordening nr. 261/2004) – de gebrekkige nakoming gelijkstelt met de niet-nakoming en ook in dit geval een recht op compensatie dat direct op de verordening is gegrond aanneemt. Punt 1 van het verzoek om een prejudiciële beslissing betreft de beantwoording van deze vraag.

2. Ten aanzien van de tweede prejudiciële vraag

2.1. Indien het (vermeende) gebrekkige handelen van het hotelpersoneel niet leidt tot een recht dat direct op de verordening is gegrond, dient te worden nagegaan of er sprake is van een recht op compensatie in de zin van artikel 12 van verordening nr. 261/2004. Of dit het geval is, moet op grond van eventueel toepasselijke internationale verdragen dan wel toepasselijk nationaal recht worden beoordeeld.

2.2. In dit specifieke geval wordt niet betwist dat de schade buiten het tijdsbestek als bedoeld in artikel 17, lid 1, van het Verdrag van Montreal is ontstaan, zodat het recht op compensatie in elk geval niet op deze bepaling niet kan worden gebaseerd. Ook is er geen sprake van schade voortvloeiend uit vertraging in de zin van artikel 19 van dit Verdrag, omdat eiseres niet wegens vertraging van een

vlucht een beroep doet op de luchtvaartmaatschappij, maar wegens de gebrekkige uitvoering van de bijstand als bedoeld in verordening nr. 261/2004. Deze bijstand valt niet binnen het toepassingsgebied van het Verdrag (arrest van 10 januari 2006, IATA, C-344/04, EU:C:2006:10, punten 44 e.v., over de bijstand van passagiers op grond van artikel 6 van verordening nr. 261/2004). Hetzelfde moet gelden voor rechten wegens de niet-nakoming of gebrekkige nakoming van dergelijke bijstand. **[Or. 10]**

2.3. Bij een ontkennende beantwoording van de eerste vraag zou een recht van eiseres daarom enkel uit toepasselijk nationaal recht kunnen voortvloeien. Daar de schade in Spanje is ontstaan en hierdoor sprake is van een grensoverschrijdende feitelijke situatie, moet dit recht volgens de regels van het internationale privaatrecht worden onderzocht. Hierbij kan in dit specifieke geval buiten beschouwing blijven of het recht van eiseres als contractueel of niet-contractueel moet worden aangemerkt. Alle in aanmerking komende collisioneregels verwijzen namelijk naar Oostenrijks recht: in geval van een verbintenis uit overeenkomst (voor rechten die direct op verordening nr. 261/2004 zijn gebaseerd, arrest van 7 maart 2018, flightright, gevoegde zaken C-274/16, C-447/16 en C-448/16, EU:C:2018:160) vloeit de toepasselijkheid ervan voort uit artikel 5, lid 2, van verordening (EG) nr. 593/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (hierna: „Rome I”) (het land waar de passagier zijn gewone verblijfplaats heeft en de plaats van bestemming van het vervoer in Oostenrijk), in geval van een niet-contractuele verbintenis uit artikel 4, lid 2, juncto artikel 23, lid 1, van verordening (EG) nr. 864/2007 van het Europees Parlement en de Raad van 11 juli 2007 betreffende het recht dat van toepassing is op niet-contractuele verbintenissen (hierna: „Rome II”) (gewone verblijfplaats van eiseres en van de luchtvaartmaatschappij in Oostenrijk). Bovendien kan uit de omstandigheid dat beide partijen argumenten over de bepalingen van Oostenrijks recht hebben aangevoerd, een impliciete keuze van dit recht op grond van artikel 3, lid 1, juncto artikel 5, lid 2, Rome I of op grond van artikel 14, lid 2, Rome II worden afgeleid [OMISSIS].

2.4. De aansprakelijkheid van de luchtvaartmaatschappij op grond van Oostenrijks recht veronderstelt dat nalatigheid van het hotelpersoneel aan haar kan worden toegerekend. Mogelijke grondslag daarvoor is § 1313a ABGB, op grond waarvan degene die jegens een ander tot nakoming verplicht is, aansprakelijk is voor tekortkoming in de nakoming van de personen wier diensten voor de nakoming van deze verplichting worden gebruikt. Deze bepaling betreft weliswaar in de eerste plaats de schending van contractuele verplichtingen; volgens vaste rechtspraak is deze **[Or. 11]** echter ook van toepassing, wanneer verplichtingen worden geschonden die voortvloeien uit een bijzondere rechtsbetrekking, zonder dat er sprake is van een overeenkomst [OMISSIS]. In dit geval is op grond van de verplichting tot bijstand als bedoeld in artikel 5, lid 1, onder b), juncto artikel 9, lid 1, onder b), van verordening nr. 261/2004 sprake van een dergelijke bijzondere rechtsbetrekking.

2.5. Het handelen van een persoon wordt echter alleen aan de schuldenaar toegerekend wanneer deze persoon verplichtingen uitvoert die de schuldenaar dient na te komen [OMISSIS]. Bijgevolg is van doorslaggevend belang, welke verplichting de luchtvaartmaatschappij in het specifieke geval had. Aangezien deze verplichting uit artikel 5, lid 1, onder b), juncto artikel 9, lid 1, onder b), van verordening nr. 261/2004 voortvloeit, heeft deze vraag betrekking op het Unierecht. Volgens de Senat zijn twee uitleggingen mogelijk:

(a) Enerzijds zou de luchtvaartmaatschappij enkel verplicht kunnen zijn tot het organiseren van de overnachting, dus voor het regelen van een hotel en het dragen van de desbetreffende kosten. Contractpartner van de hotelexploitant zou in dit geval de passagier zelf zijn, eventueel bij de totstandkoming van de overeenkomst vertegenwoordigd door de luchtvaartmaatschappij. In dit geval zou de luchtvaartmaatschappij alleen aansprakelijk zijn in geval van een tekortkoming bij de keuze van het hotel; schade wegens nalatigheid van hotelpersoneel zou de passagier op de hotelexploitant moeten verhalen. In dit specifieke geval is van een tekortkoming bij de keuze – ook rekening houdend met artikel 9, lid 3, van verordening nr. 261/2004 (inachtneming van de behoeften van personen met beperkte mobiliteit) – geen sprake. De vordering zou om die reden moeten worden afgewezen. [Or. 12]

(b) Anderzijds kan worden verdedigd dat de luchtvaartmaatschappij voor het onderbrengen als zodanig aansprakelijk is. Dit zou eventueel in een hotel van de luchtvaartmaatschappij zelf kunnen plaatsvinden dan wel middels het sluiten van desbetreffende overeenkomsten door de luchtvaartmaatschappij met andere hotelexploitanten. In dit geval maakte de luchtvaartmaatschappij voor de nakoming van eigen verplichtingen gebruik van de hotelexploitant. Dit zou op grond van Oostenrijks recht leiden tot aansprakelijkheid voor nalatigheid van het hotelpersoneel, waarbij de luchtvaartmaatschappij in geval van een objectief gebrek van de zijde van het hotel zou moeten bewijzen dat er geen sprake is van een tekortkoming [OMISSIS]. Ook een zelfstandig bedrijf en de medewerkers daarvan kunnen namelijk volgens vaste rechtspraak personen zijn van wie iemand gebruik maakt voor de nakoming van zijn eigen verplichtingen en voor wiens tekortkomingen hij om die reden aansprakelijk is [OMISSIS]. De aansprakelijkheid zou ook niet worden uitgesloten door het feit dat de luchtvaartmaatschappij niet in staat zou zijn om het hotelpersoneel nader te instrueren of om hun handelen te controleren [OMISSIS].

2.6. Volgens het Oberste Gerichtshof is de uitlegging dat de luchtvaartmaatschappij voor het onderbrengen als zodanig verantwoordelijk is echter ook mogelijk.

Weliswaar verlangt de bewoording van artikel 9, lid 1, onder b), van verordening nr. 261/2004 slechts het „aanbieden” van een hotelaccommodatie, wat ook kan duiden op de enkele verplichting om een hotel te regelen en de kosten daarvoor te dragen. De verordening is volgens overweging 1 echter gericht op de waarborging van een hoog niveau van bescherming van de passagiers. Een dergelijk niveau van

bescherming is [Or. 13] evenwel niet gewaarborgd wanneer de luchtvaartmaatschappij feitelijk alleen deze beperkte verplichtingen heeft. In dit geval zou namelijk de passagier de contractpartner van de hotelexploitant zijn en zou hij het recht op compensatie wegens tekortkoming in de nakoming jegens deze moeten uitoefenen. Daartoe zou in dat geval alleen de rechter in zijn gewone verblijfplaats bevoegd zijn, wanneer wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel 17 van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (het richten van de activiteiten van de hotelexploitant op de lidstaat van de consument); zo niet, zou de passagier op grond van artikel 4 van verordening nr. 1215/2012 een rechtsvordering moeten instellen in de lidstaat van de hotelexploitant. Daarentegen is voor vorderingen tegen de uitvoerende luchtvaartmaatschappij regelmatig de rechter op de plaats van bestemming bevoegd (arrest van 9 juli 2009, Rehder, C-204/08, EU:C:2009:439; laatstelijk arrest van 7 maart 2018, flightright, gevoegde zaken C-274/16, C-447/16 en C-448/16, EU:C:2018:160), wat de uitoefening van het recht aanzienlijk zou vergemakkelijken. Omgekeerd zou de luchtvaartmaatschappij door een verplichting tot betaling van een schadevergoeding niet onevenredig worden belast, omdat zij de schade in geval van aansprakelijkheid hoe dan ook uiteindelijk niet zelf hoeft te dragen, maar deze overeenkomstig de overeenkomst met de hotelexploitant zou kunnen verhalen. Aangezien de passagier alleen wegens een (ten minste objectief) gebrek aan de zijde van de luchtvaartmaatschappij in het door deze ter beschikking gestelde hotel moest overnachten, ligt voor de hand dat het risico van een rechtsvordering in het buitenland en de invorderbaarheid van een regresvordering bij de luchtvaartmaatschappij wordt gelegd en niet bij de passagier.

2.7. Bijgevolg hangt de aansprakelijkheid naar Oostenrijks recht af van het antwoord op de prejudiciële vraag naar de reikwijdte van de verplichtingen van de luchtvaartmaatschappij op grond artikel 5, lid 1, onder b), juncto artikel 9, lid 1, onder b), van verordening nr. 261/2004. Dit moet aan de hand van de tweede vraag worden beantwoord.

C. Procedurele aspecten [Or. 14]

1. Ten aanzien van de eerste noch van de tweede vraag is er sprake van een acte clair of bestaat rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie. Derhalve is het Oberste Gerichtshof als rechter in laatste aanleg verplicht om hierover een prejudiciële vraag te stellen.

2. De procedure over het Rekurs van eiseres dient tot de uitspraak van het Hof te worden geschorst.

[OMISSIS]